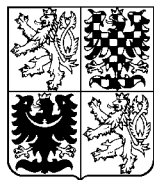

Ročník 2013

SBÍRKA MEZINÁRODNÍCH SMLUV

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 27

Rozeslána dne 18. června 2013

Cena Kč 97,–

O B S A H:

43. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Protokolu o udržitelném cestovním ruchu k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat

---

43**SDĚLENÍ****Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 27. května 2011 byl v Bratislavě přijat Protokol o udržitelném cestovním ruchu k Rámcové úmluvě o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat¹⁾.

Jménem České republiky byl Protokol podepsán v Bratislavě téhož dne.

S Protokolem vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky jej ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u vlády Ukrajiny, depozitáře Protokolu, dne 12. března 2012.

Protokol vstoupil v platnost na základě svého článku 35 odst. 1 s odkazem na článek 21 odst. 3 Rámcové úmluvy dne 29. dubna 2013 a tímto dnem vstoupil v platnost i pro Českou republiku.

Anglické znění Protokolu a jeho překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

---

¹⁾ Rámcová úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat přijatá v Kyjevě dne 22. května 2003 byla vyhlášena pod č. 47/2006 Sb. m. s.

**Protocol on Sustainable Tourism
to the Framework Convention on the Protection and
Sustainable Development of the Carpathians**

RECOGNIZING the increasing importance of tourism for social and economic development at local, national and regional levels, and that the development of sustainable tourism in the Carpathians may constitute an opportunity for the economic development of less developed areas as well as for the diversification of local economies, and present a significant potential for realizing benefits in terms of the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

RECOGNIZING that the Carpathians constitute the living environment for the local people, and ACKNOWLEDGING the contribution of the local people to sustainable social, cultural and economic development, and to preserving traditional knowledge in the Carpathians;

CONVINCED that efforts to protect, maintain and sustainably manage the natural and cultural resources of the Carpathians cannot be achieved by one country alone and require regional cooperation, and RESOLVED to cooperate on the development of sustainable tourism in the Carpathians with the objective to ensure that tourism in the Carpathians is developed in harmony with environmental considerations and integrates socio-economic benefits with the conservation of biological and cultural diversity;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

CHAPTER I

OBJECTIVES, GEOGRAPHICAL SCOPE AND DEFINITIONS

Article 1

General objectives and principles

1. In accordance with Article 9 of the Carpathian Convention the objective of the Protocol on Sustainable Tourism (hereinafter referred to as “the Protocol”) is to enhance and facilitate cooperation of the Parties for the development of sustainable tourism in the Carpathians for the benefit to present and future generations, with the objective to maximize the positive benefits of tourism to biodiversity, ecosystems, and economic and social development, and of biodiversity to tourism, while mitigating negative ecological, environmental and socio-economic impacts from tourism.
2. To achieve the above objectives, the Parties shall:
  - (a) harmonize and coordinate their efforts on promoting sustainable tourism in the Carpathians, providing benefits to the local people, based on the exceptional nature, landscapes and cultural heritage of the Carpathians, and increase cooperation to this effect;
  - (b) pursue policies aiming at promoting transboundary cooperation in order to facilitate sustainable tourism development, such as coordinated or joint management plans for transboundary or bordering protected areas, and other sites of touristic interest.
3. The Parties shall therefore cooperate especially on:
  - (a) promoting the Carpathian region as the destination for sustainable tourism;

- (b) developing, promoting and marketing the Carpathian regional sustainable tourism services, products and packages;
- (c) ensuring the common high quality standards for sustainable tourism development in the Carpathians;
- (d) enhancing the contribution of tourism to the sustainable development of local economies in the Carpathians;
- (e) managing tourist traffic and tourist destinations in the Carpathians for the benefit of the environment and sustainable local economic development in less developed areas;
- (f) enhancing the contribution of tourism to the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians in accordance with the objectives of the European Landscape Convention;
- (g) enhancing the contribution of tourism to sustainable agriculture in the Carpathians;
- (h) enhancing the contribution of tourism to sustainable forest management in the Carpathians;
- (i) planning sustainable development of tourist transport and infrastructure in the Carpathians;
- (j) enhancing the contribution of tourism to the preservation and promotion of the cultural heritage and of traditional knowledge of the local people in the Carpathians;
- (k) enhancing the contribution of tourism to public education and awareness on sustainability issues;
- (l) promoting transboundary cooperation on sustainable tourism development in the Carpathians;
- (m) managing the impacts of tourism on the biological and landscape diversity of the Carpathians;
- (n) managing environmental impacts of tourism in the Carpathians;
- (o) managing socio-economic and cultural impacts of tourism in the Carpathians;
- (p) monitoring the effectiveness of policies and strategies for the development of sustainable tourism in the Carpathians.

Article 2

Geographical scope

1. This Protocol applies to the Carpathian region (hereinafter referred to as “the Carpathians”), as defined by the Conference of the Parties.
2. Each Party may extend the application of this Protocol to additional parts of its national territory by making a declaration to the Depositary.

Article 3

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (a) “Biodiversity Protocol” means the Protocol on Conservation and Sustainable Use of Biological and Landscape Diversity to the Carpathian Convention, done in Bucharest on 19 June 2008;

- (b) "Biological diversity" means the variability among living organisms which includes diversity within species, between species and of ecosystems;
- (c) "Border area" means an area remaining under the jurisdiction of the respective Party in the proximity of the state border with another Party, where activities undertaken on one side of the state border are, depending on the nature of the particular activity, likely to have direct or indirect and adverse or positive environmental impact on the other side of the state border;
- (d) "Conservation" means a series of measures required to maintain the natural habitats and the populations of species of wild fauna and flora at a favorable conservation status;
- (e) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Carpathian Convention;
- (f) "Carpathian Convention" means the Convention on the Protection and Sustainable Development of the Carpathians, done in Kyiv on 22 May 2003;
- (g) "Endangered species" means species in danger of extinction throughout all or a significant proportion of their range;
- (h) "Invasive alien species" means non-native species introduced deliberately or unintentionally outside their natural habitats, where they become established, proliferate and spread in ways that cause damage to their receiving environment;
- (i) "Landscape" means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors;
- (j) "Landscape diversity" means the variability among landscapes;
- (k) "Native species" means indigenous species to a given region or ecosystem;
- (l) "Natural habitat" means the terrestrial or aquatic area distinguished by geographic, abiotic and biotic features where an organism or population naturally occurs;
- (m) "Observer" means observer defined under the Article 14 paragraph 5 of the Carpathian Convention;
- (n) "Party" means a Party to this Protocol;
- (o) "Public concerned" means the public affected or likely to be affected by, or having an interest in tourism development and related decision making; the definition includes indigenous peoples and local people; for the purposes of this definition, non-governmental organizations promoting any aspect of sustainable development and meeting any requirements under national law shall be deemed to have an interest;
- (p) "Protected area" means a geographically defined area which is designated and managed to achieve specific conservation objectives;
- (q) "Restoration" means the return of an ecosystem or habitat to its original structure, natural composition of species, and natural functions;
- (r) "Subsidiary body" means a subsidiary body established in accordance with Article 14 paragraph 2(e) of the Convention that may include thematic working groups or committees;
- (s) "Sustainable development" means the development which meets the needs and aspirations of the current generations without compromising the ability to meet those of future generations;

- (t) “Sustainable tourism” means tourism which provides for sustainable use of environmental resources, prevents threats to the biological and landscape diversity on which it is intrinsically dependent and minimizes adverse environmental, ecological, cultural and social impacts; provides educational opportunity increasing knowledge of and respect for natural ecosystems and biological resources; respects the socio-cultural authenticity of host communities conserving their built and living cultural heritage and traditional values, contributes to inter-cultural understanding and tolerance, contributes to ensuring viable, long-term economic operations, providing socio-economic benefits to all stakeholders that are fairly distributed, including stable employment and income-earning opportunities and social services to host communities, and contributing to poverty alleviation;
- (u) “Sustainable use” means the use of components of biological diversity in a way and at a rate that does not lead to the long-term decline of biological diversity, thereby maintaining its potential to meet the needs and aspirations of present and future generations;
- (v) “Transboundary protected area” means an area composed of two or more protected areas located within the territories of two or more Parties, adjacent to the state border, each remaining under jurisdiction of the respective Party.

CHAPTER II GENERAL OBLIGATIONS

Article 4

Harmonization of policies aiming at sustainable tourism planning, development and management in the Carpathians

1. Each Party shall develop and implement policies and strategies in its national territory aiming at the development of sustainable tourism and its management and monitoring in the Carpathians while taking into consideration policies and strategies developed and implemented by other Parties.
2. Parties shall consider and utilize internationally applied tools and methodologies for planning, development and management of tourism, especially in vulnerable areas limited to economic use, and to harmonize existing national planning tools and frameworks.
3. Parties shall exchange information between governmental institutions at all levels and all stakeholders, on best practice for sustainable tourism development and management, including information on planning, standards, legislation and enforcement, and of experience gained in implementation of these principles.

Article 5

Integration of the objectives of sustainable tourism in the Carpathians into sectoral policies

1. The Parties shall take into consideration the objectives of this Protocol in their other policies, in particular but not limited to spatial planning and land resources management, conservation of biological and landscape diversity, water and river basin management, agriculture and forestry, transport and infrastructure, industry and energy.

2. The Parties shall cooperate on integrating the principles of sustainable tourism into other sectoral policies developed at regional or global level which could benefit and have influence on the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity in the Carpathians.

Article 6

Participation of regional and local authorities, and other stakeholders

1. Each Party shall take measures, within its existing institutional framework, to involve relevant institutions, regional and local authorities, and other stakeholders concerned in preparing and implementing policies and the resulting measures for the development of sustainable tourism in the Carpathians.
2. Each Party shall take measures, within its existing institutional framework, to facilitate coordination and cooperation between institutions, authorities and other stakeholders mentioned under paragraph 1, with the objective to encourage shared responsibility and enhance synergies.

Article 7

International cooperation

1. The Parties shall encourage active cooperation among competent institutions and organizations at the international level with regard to sustainable tourism development in the Carpathians.
2. The Parties shall facilitate the cooperation on sustainable tourism development in the Carpathians between regional and local authorities at the international level, and seek solutions to shared problems at the most suitable level.

CHAPTER III SPECIFIC MEASURES

Article 8

Promotion of the Carpathian region as the destination for sustainable tourism

1. Each Party shall take measures with the objective to promote the Carpathian region as the destination for sustainable tourism based on the unique common natural, cultural, traditional and historical heritage of the Carpathians.
2. The Parties shall cooperate on marketing and promoting the Carpathian region as the destination for sustainable tourism in particular by encouraging, jointly implementing and supporting common projects and initiatives towards sustainable tourism development in the Carpathians which build on and promote the above mentioned values.

Article 9

Development, promotion and marketing the Carpathian regional sustainable tourism products, services and packages

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to develop and promote Carpathian regional sustainable tourism products, services and packages, in particular those building on the common Carpathian natural, cultural, traditional and

historical heritage of the Carpathians, and enhance their marketing on both the domestic and foreign markets.

2. The Parties shall cooperate on the identification of the specific Carpathian competitive advantages for sustainable tourism development over the other European mountain regions, which could provide for the unique selling proposition of the Carpathian regional sustainable tourism products, services and packages in the European and global tourist markets.
3. The Parties shall cooperate on the development of the common Carpathian regional sustainable tourism services, products and packages, and facilitate cooperation of relevant stakeholders active in the Carpathian region in this respect, including tourism operators and other members of the tourism sector.
4. The Parties shall cooperate on the development and implementation of the common Carpathian regional tourist brands.
5. The Parties shall cooperate on the development and implementation of joint promotional strategies and marketing schemes for the common Carpathian regional sustainable tourism products, services and packages.

Article 10

Ensuring the common high quality standards of sustainable tourism in the Carpathians

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to promote the quality standards for sustainable tourism in the Carpathians.
2. The Parties shall cooperate on developing, promoting and implementing the common Carpathian tourism quality standards concerning accommodation, facilities, services and customer care, considering international and European standards.
3. The Parties shall cooperate on developing, promoting and implementing the common Carpathian tourism quality certification system in considering international and regional quality labels and award schemes or adopting existing certification schemes as appropriate.
4. The Parties shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic research on the quality of tourism products and services across the whole Carpathian region, monitoring the quality of visitor satisfaction and experience gained at tourist destinations, including raising their awareness on sustainability issues and increasing knowledge of and respect for natural and cultural heritage of the Carpathians.
5. The Parties shall encourage and support the exchange of experiences and good practice examples in introducing and maintaining quality standards in tourist services.
6. The Parties shall encourage and support the development and implementation of joint action plans pursuing qualitative improvements in sustainable tourism services sector in the Carpathians.

Article 11***Enhancing the contribution of tourism to the sustainable development of the local economy in the Carpathians***

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to explore, promote and support the synergies between sustainable tourism development and local economic development in the Carpathians.
2. The Parties shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy for the promotion, labeling and certification of local products and local producers' networks, in particular of traditional arts and handicrafts, and local goods including agricultural products utilizing local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties.
3. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to support and promote initiatives and projects towards sustainable tourism development in the Carpathians which foster the development of local economy and base on the local potential by enhancing the use of local products and skills as well as employment opportunities for the local labour force. Priority should be given to initiatives and projects which:
  - (a) contribute to ensuring long-term sustainability of tourism economic operations;
  - (b) strengthen the existing unique selling proposition of a particular tourism destination;
  - (c) promote innovation and diversity in tourism, and bring the added value to the current local tourist offer of a particular tourist destination, also by creating new local and regional tourist products;
  - (d) contribute to the diversification of tourism offers with the objective to reduce the adverse effects of the tourism seasonality by generating sufficient demand for tourist services and local employment also in the off-seasons;
  - (e) contribute to the diversification of the local economic activities beyond tourism with the objective to reduce dependency of the local economy on tourism as appropriate;
  - (f) enrich and supplement the current local tourism offers of a particular tourism destination rather than compete with already existing businesses.
4. Each Party shall take measures with the objective to promote and support the development of sustainable tourism in less sensitive and less developed areas, with the objective to foster the sustainable economic development of less developed local people, mitigate negative migration and rural depopulation trends, contribute to poverty alleviation and allow for more equal sharing of benefits and revenues from the tourist services sector by all municipalities of the Carpathian region.
5. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to build the capacities of local people towards the preparation of sustainable tourism development project proposals and their ability to raise funds for their implementation.

Article 12***Managing tourist traffic in the Carpathians for the benefit of the environment and sustainable local economic development***

1. The Parties, in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention, shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic monitoring of tourist traffic in the Carpathian region.

2. With the objective to mitigate the impacts of tourism on fragile mountain ecosystems of the Carpathians and to provide for a more equal distribution of the tourist traffic in the Carpathian region, each Party shall take measures in its national territory with the objective to disperse, redirect and channel part of the tourist traffic out of the current main tourist destinations and sensitive sites such as protected areas, to the areas being less ecologically sensitive, less developed and less explored by tourism, but having sufficient potential to absorb and accommodate part of the tourist traffic.

Article 13

Enhancing the contribution of tourism to the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to explore channeling part of the tourism revenues towards supporting the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians, in particular towards the establishment, management and maintenance of protected areas.
2. The Parties shall cooperate on the exchange of information and promotion of good practice examples concerning the contribution of and benefits from sustainable tourism development to the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians.

Article 14

Enhancing the contribution of tourism to sustainable agriculture in the Carpathians

1. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to explore, promote and support the synergies between sustainable tourism development and sustainable agriculture in the Carpathians, and facilitate cooperation in this respect between relevant authorities, institutions, and relevant stakeholders including tourism operators and other members of the tourism sector.
2. Each Party, in accordance with Article 7 and Article 11 of the Carpathian Convention, shall take measures in its national territory with the objective to support and promote initiatives and projects towards sustainable tourism development in the Carpathians which provide sound economic incentives for the maintenance of the management of agricultural land traditionally cultivated in the Carpathians in a sustainable manner and for producing, labeling and certification of local goods utilising the local agricultural products, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties.
3. The Parties shall cooperate on the exchange of information and promotion of good practice examples concerning the contribution of and benefits from sustainable tourism development to the sustainable agriculture in the Carpathians.

Article 15

Enhancing the contribution of tourism to sustainable forest management in the Carpathians

1. Each Party, taking into account the multiple functions of forests, shall take measures in its national territory with the objective to explore, promote and support the synergies between sustainable tourism development and sustainable forest management in the Carpathians, and facilitate cooperation in this respect between relevant authorities, institutions, forest

administrations and relevant stakeholders including tourism operators and other members of the tourism sector.

2. The Parties shall cooperate on the exchange of information and promotion of good practice examples concerning the contribution of and benefits from sustainable tourism development to the sustainable forest management in the Carpathians.

Article 16

Planning the sustainable development of tourist transport and infrastructure in the Carpathians

1. Each Party, in accordance with Article 8 paragraph 1 of the Carpathian Convention as well as Article 5, Article 8, Article 9 and Article 12 of the Biodiversity Protocol, shall pursue policies of sustainable tourism transport planning in the Carpathians, which take into account the specificities of the mountain environment.
2. The Parties, in accordance with Article 8 paragraph 2 of the Carpathian Convention, shall cooperate towards developing sustainable transport schemes in their border areas in the Carpathians with the objective to provide the benefits of mobility and access to the local inhabitants and tourists, facilitate sustainable tourism development in border areas and enhance interactions and cooperation between the local people inhabiting the border areas.
3. The Parties, in accordance with Article 8 paragraph 3 of the Carpathian Convention, shall cooperate towards developing models of environmentally friendly tourist transportation in environmentally sensitive areas of the Carpathians.
4. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to promote and support sustainable transport network development projects improving the access to tourist destinations and resorts in the Carpathians by public transport, and shall encourage tourists to use these services.
5. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to reduce dependence on motorized vehicles in and in the vicinity of tourist destinations and resorts in the Carpathians.
6. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to promote revitalisation and upgrading of existing tourist, recreational and sport infrastructure objects rather than the construction of new ones in the Carpathians.
7. The Parties shall cooperate on the exchange of information and promotion of good practice examples concerning the sustainable development of tourist transport and infrastructure in the Carpathians.

Article 17

Enhancing the contribution of tourism to the preservation and promotion of the cultural heritage and of traditional knowledge of the local people in the Carpathians

1. The Parties, in accordance with Article 11 of the Carpathian Convention, shall cooperate on developing, adopting and implementing the common principles of sustainable tourism development in the Carpathians, fostering preservation and promotion of the cultural heritage and traditional knowledge of the local people, enhancing and respecting their socio-cultural authenticity in the Carpathians, and conserving their built and living cultural heritage and traditional values.

2. Each Party shall take measures with the objective to promote and support the development of sustainable tourism activities fostering preservation and promotion of the cultural heritage and traditional knowledge of the local people in the Carpathians, in particular initiatives and projects towards sustainable tourism development in the Carpathians which provide sound economic incentives for the preservation of the traditional architecture objects, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties, as well as the continuation of traditional land-use patterns and practices, crafting and marketing of local goods, arts and handicrafts.
3. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to encourage channeling part of the tourism revenues towards supporting the preservation and promotion of the cultural heritage and traditional knowledge of the local people in the Carpathians, in particular for the preservation and revitalization of traditional architecture objects, traditional handicraft, land-use patterns, local breeds of domestic animals and cultivated plant varieties.

Article 18

Enhancing the contribution of tourism to public education and awareness on sustainability issues

1. Each Party shall take measures with the objective to promote and support initiatives and projects aiming at raising awareness on sustainability issues related to sustainable tourism development in the Carpathians.
2. The Parties shall cooperate on developing the common Carpathian environmental education, nature and cultural heritage interpretation and other awareness raising programmes, associated to sustainable tourism development in the Carpathians, with the objectives to:
  - (a) raise the awareness of the local people, tour operators and tourist service providers, tourists and general public on sustainability issues in the Carpathians;
  - (b) increase knowledge of and respect for natural ecosystems and biological resources of the Carpathians;
  - (c) raise the profile of biological and landscape diversity conservation at national and local levels;
  - (d) increase knowledge of and respect for the cultural heritage and the traditional knowledge of the local people in the Carpathians,
  - (e) promote sustainable tourism practices and appropriate behavior by tourists so as to minimize their adverse impacts, e.g. by developing the common "Carpathian code of good practice in sustainable tourism";
  - (f) promote positive effects of sustainable tourism development in the Carpathians.

Article 19

Information and experience exchange, capacity building for development and management of sustainable tourism in the Carpathians

1. The Parties shall cooperate on the exchange of information and experience, and promotion of good practice examples concerning the development and management of sustainable tourism in the Carpathians.

2. The Parties shall facilitate international cooperation among scientific institutions with regard to sustainable tourism development and management in the Carpathians, in particular on the harmonization of monitoring systems, the provision and harmonization of databases, and undertaking common research programs and projects in the Carpathians.
3. The Parties shall ensure that the national results of the research and monitoring which are conducive to achieving the objectives of this Protocol are included in a common permanent observation and information system, and that they are made accessible to the public under the existing institutional framework.
4. The Parties shall facilitate the transfer and assimilation of environmentally-sound, socially acceptable and appropriate technologies and know-how for the planning, development and management of sustainable tourism in the Carpathians.
5. The Parties shall cooperate on developing common education and training schemes in areas related to the development and management of sustainable tourism in the Carpathians, and encourage and support the development of expert networks for the exchange of related expertise, skills and information.
6. The Parties shall cooperate on the development and strengthening of human resources and institutional capacities perceived as conducive to achieving the objectives of this Protocol.

Article 20

Promoting transboundary cooperation on sustainable tourism development in the Carpathians

1. The Parties, in accordance with Article 9 paragraph 2 of the Carpathian Convention, shall pursue policies aiming at promoting transboundary cooperation in order to facilitate sustainable tourism development in the border areas of the Carpathians.
2. Each Party shall develop and implement management plans with the objective to enhance sustainable tourism development in the border areas of the Carpathians.
3. The Parties, in accordance with Article 9 paragraph 2 of the Carpathian Convention, shall take measures with the objective to coordinate management planning related to sustainable tourism development or develop joint management plans for its border areas in the Carpathians with the neighboring Party or Parties, in particular for transboundary or bordering protected areas, and other sites of touristic interest.

Article 21

Managing impacts of tourism on the biological and landscape diversity of the Carpathians

1. The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible direct or indirect, short- or long-term influence, including cumulative effects of tourism, recreational and sport infrastructure development projects, as well as tourist, recreational and sport activities, which are likely to have adverse impacts on the biological and landscape diversity of the Carpathians. In this regard, Parties shall proceed with appropriate assessment of potential adverse impact of projects, plans and activities related to tourism development in the Carpathians, including transboundary impacts.
2. The Parties, in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention, shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic monitoring of impacts of both existing and planned tourism developments on the

biological and landscape diversity of the Carpathians, to be applied at regional, national and local levels; in particular concerning:

- (a) conservation, maintenance, restoration and sustainable use of endangered natural and semi-natural habitats native to the Carpathians included in the Carpathian Red List of Habitats, pursuant to Article 8 paragraph 1 of the Biodiversity Protocol;
  - (b) integrity, continuity, connectivity and maintenance of protected areas and other areas significant for biological and landscape diversity of the Carpathians and for the coherence of the ecological network in the Carpathians, pursuant to Article 9 of the Biodiversity Protocol;
  - (c) conservation of endangered flora and fauna species native to the Carpathians included in the Carpathian Red List of Species, pursuant to Article 12 paragraph 1 of the Biodiversity Protocol;
  - (d) prevention of introduction or release of invasive alien species and/or genetically modified organisms which are likely to have adverse environmental impacts that could affect the biological diversity, ecosystems, habitats or species of the Carpathians, pursuant to Article 13 paragraph 1 of the Biodiversity Protocol.
3. Each Party shall establish conditions and criteria, including relevant remedial and compensatory measures, under which policies, projects and activities related to tourism development with potential harmful impacts on the biological and landscape diversity of the Carpathians may be authorized.
  4. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to prevent, mitigate and if necessary compensate possible adverse impacts of tourism on the biological and landscape diversity of the Carpathians.

Article 22

Managing environmental impacts of tourism in the Carpathians

1. The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible direct or indirect, short- or long-term influence, including cumulative effect of tourism, recreational and sport infrastructure development projects, as well as tourist, recreational and sport activities, which are likely to have adverse impacts on the environment of the Carpathians. In this regard, Parties shall proceed with appropriate assessment of potential adverse impact of projects, plans and activities related to tourism development in the Carpathians, including transboundary impacts.
2. The Parties, in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention, shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic monitoring of environmental impacts of both existing and planned new tourism developments in the Carpathians, to be applied at regional, national and local levels; in particular concerning the use of natural resources such as land, soil, water, forests, energy; as well as sewage, waste and air pollution management issues.
3. Each Party shall establish conditions and criteria, including relevant remedial and compensatory measures, under which policies, projects and activities related to tourism development with potential harmful impacts on the environment of the Carpathians may be authorized.

4. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to prevent, mitigate and if necessary compensate possible adverse environmental impacts of tourism in the Carpathians.

Article 23

Managing socio-economic and cultural impacts of tourism in the Carpathians

1. The Parties shall apply the precaution and prevention principles by assessing and taking into consideration possible direct or indirect, short- or long-term influence, including cumulative effect of the tourist, recreational and sport infrastructure development projects, as well as tourist, recreational and sport activities, which are likely to have adverse socio-economic and cultural impacts in the Carpathians. In this regard, Parties shall proceed with appropriate assessment of potential adverse impact of projects, plans and activities related to tourism development in the Carpathians, including transboundary impacts.
2. The Parties, in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention, shall cooperate on developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic monitoring and assessment of the socio-economic and cultural impacts of tourism in the Carpathians, to be applied at regional, national and local levels.
3. Each Party shall take measures in its national territory with the objective to prevent, mitigate and if necessary compensate possible adverse socio-economic and cultural impacts of tourism in the Carpathians.

Article 24

Monitoring the effectiveness of policies and strategies for the development of sustainable tourism in the Carpathians

1. Each Party shall monitor the effectiveness of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians implemented at the national, regional and local levels.
2. The Parties, in accordance with Article 12 of the Carpathian Convention, shall cooperate in developing, adopting and implementing the common Carpathian policy of permanent and systematic monitoring; to be applied at regional, national and local levels; of the effects of policies and strategies implemented towards the development of sustainable tourism in the Carpathians, by defining and applying the commonly agreed set of indicators, in particular taking into account, assessing and measuring:
  - (a) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the conservation and sustainable use of biological and landscape diversity of the Carpathians, in accordance with Article 4 of the Carpathian Convention and with the Biodiversity Protocol;
  - (b) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the protection and sustainable use of water resources of the Carpathians, in accordance with Article 6 of the Carpathian Convention;
  - (c) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the sustainable agriculture, in particular the maintenance of the management of agricultural land traditionally cultivated in the Carpathians in a sustainable manner, in accordance with Article 7 of the Carpathian Convention;

- (d) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the sustainable forest management in the Carpathians, in accordance with Article 7 of the Carpathian Convention;
- (e) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the development of sustainable transport and infrastructure, in accordance with Article 8 of the Carpathian Convention;
- (f) the contribution of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians to the preservation and promotion of the cultural heritage and of traditional knowledge of the local people in the Carpathians, in accordance with Article 11 of the Carpathian Convention;
- (g) the effectiveness of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians in enhancing environmental impact management in the Carpathians;
- (h) the effectiveness of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians in enhancing social and cultural impact management in the Carpathians;
- (i) the effectiveness of policies and strategies in enhancing quality standards in the tourism sector in the Carpathians;
- (j) the effectiveness of policies and strategies towards the development of sustainable tourism in the Carpathians for the generation of income and employment from tourism in the Carpathians, in short-term and long-term;
- (k) the proportion of tourist income retained in the local people, and the overall contribution of tourism to the sustainable development of the local economy and well-being of the local populations in the Carpathians.

Article 25

Common programs and projects

Each Party shall participate, according to its needs and possibilities, in common programs and projects on activities listed under Article 1 paragraphs 2 and 3 jointly undertaken in the Carpathians by the Parties.

CHAPTER IV

IMPLEMENTATION, MONITORING AND EVALUATION

Article 26

CBD Guidelines on Biodiversity and Tourism Development

1. With the objective to plan, develop and manage tourism activities in the Carpathians in an ecological, economic and socially sustainable manner, the Parties shall promote the integration of the CBD Guidelines on Biodiversity and Tourism Development in the development or review of their strategies and plans for tourism development in the Carpathians and other related sectoral strategies, at appropriate levels in consultation with interested stakeholders including tourism operators and all other members of the tourism sector.

2. The Parties shall consider establishing monitoring and reporting systems based on indicators mentioned in the CBD Guidelines on Biodiversity and Tourism Development and in the UNWTO Set of Indicators, in order to assess the applicability and status of implementation of these Guidelines in the Carpathian region.
3. Parties to the Carpathian Convention shall strive for synergies in the implementation of other bilateral and multilateral agreements relevant to the CBD Guidelines on Biodiversity and Tourism Development and the implementation of this Protocol in the Carpathians, inter alia the Aarhus Convention, the Ramsar Convention, the Convention on Migratory Species, the World Heritage Convention, the United Nations Framework Convention to Combat Climate Change, the European Landscape Convention and others.

Article 27 ***Implementation***

1. Each Party shall undertake appropriate legal and administrative measures for ensuring implementation of the provisions of this Protocol, and monitor the effectiveness of these measures.
2. Each Party shall explore the possibilities of supporting, through financial measures, the implementation of the provisions of this Protocol.
3. The Conference of the Parties shall develop and adopt the Strategy on Sustainable Tourism Development in the Carpathians, which will accompany the implementation of this Protocol.

Article 28 ***Education, information and public awareness***

1. The Parties shall promote the education, information and awareness rising of the public regarding the objectives, measures and implementation of this Protocol.
2. The Parties shall ensure access of the public to the information related to the implementation of this Protocol.

Article 29 ***Meeting of the Parties***

1. The Conference of the Parties of the Carpathian Convention shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.
2. The Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.
3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.
4. The Rules of Procedure for the Conference of the Parties shall apply mutatis mutandis to the meeting of the Parties, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

5. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat in conjunction with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held in conjunction with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.
6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:
  - (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
  - (b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
  - (c) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
  - (d) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

Article 30

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 15 of the Carpathian Convention shall serve as the Secretariat of this Protocol.
2. Article 15, paragraph 2, of the Carpathian Convention on the functions of the Secretariat shall apply *mutatis mutandis* to this Protocol.

Article 31

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Carpathian Convention may, upon a decision by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, serve the Protocol, in which case the meeting of the Parties shall specify which functions that body shall exercise.
2. Parties to the Carpathian Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the meetings of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Carpathian Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under the Protocol shall be taken only by the Parties to the Protocol.
3. When a subsidiary body of the Carpathian Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Carpathian Convention but, at that time, not a Party to the Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to the Protocol.
4. Rules of Procedure for the Conference of the Parties to the Carpathian Convention shall apply *mutatis mutandis* to the participation of observers in the work of subsidiary bodies serving this Protocol.

Article 32***Monitoring of compliance with obligations***

1. The Parties shall regularly report to the Conference of the Parties on measures related to this Protocol and the results of the measures taken. The Conference of the Parties shall determine the intervals and format at which the reports must be submitted.
2. Observers may present any information or report on implementation of and compliance with the provisions of this Protocol to the Conference of the Parties and/or to the Carpathian Convention Implementation Committee (hereinafter referred to as the "Implementation Committee").
3. The Implementation Committee shall collect, assess and analyze information relevant to the implementation of this Protocol and monitor the compliance by the Parties with the provisions of this Protocol.
4. The Implementation Committee shall present to the Conference of the Parties recommendations for implementation and the necessary measures for compliance with the Protocol.
5. The Conference of the Parties shall adopt or recommend necessary measures.

Article 33***Evaluation of the effectiveness of the provisions***

1. The Parties shall regularly examine and evaluate the effectiveness of the provisions of this Protocol.
2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol may consider the adoption of appropriate amendments to this Protocol where necessary in order to achieve its objectives.
3. The Parties shall facilitate the involvement of the regional and local authorities, and other stakeholders in the process under paragraph 1.

CHAPTER V**FINAL PROVISIONS****Article 34*****Links between the Carpathian Convention and the Protocol***

This Protocol constitutes a Protocol to the Carpathian Convention within the meaning of Article 2 paragraph 3 thereof, and any other relevant articles of the Carpathian Convention.

Article 35***Entry into force, amendment of, withdrawal from the Protocol,
and settlement of disputes***

1. The provisions of Articles 19, 20, 21 paragraphs 2 to 4 and Article 22 of the Carpathian Convention on entry into force, amendment of and withdrawal from this Protocol and on settlement of disputes shall apply mutatis mutandis to this Protocol.
2. Only a Party to the Carpathian Convention may become Party to this Protocol.

Article 36
Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 37
Depositary

The Depositary of this Protocol is the Government of Ukraine.

Article 38
Notifications

The Depositary shall, in respect of this Protocol, notify each Contracting Party of

- (a) any signature,
- (b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval,
- (c) any date of entry into force,
- (d) any declaration made by a Contracting Party or signatory,
- (e) any denunciation notified by a Contracting Party, including the date on which it becomes effective.

Article 39
Signature

This Protocol shall be open for signature at the Depositary from 27 May 2011 to 27 May 2012.

Done at Bratislava on the 27 May 2011 in one original in English language.

The original of the Protocol shall be deposited with the Depositary, which shall distribute certified copies to all Parties.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol

For the Government of the Czech Republic

For the Government of the Republic of Hungary

For the Government of the Republic of Poland

For the Government of Romania

For the Government of the Republic of Serbia

For the Government of the Slovak Republic

For the Government of Ukraine

PŘEKLAD

PROTOKOL O UDRŽITELNÉM CESTOVNÍM RUCHU K RÁMCOVÉ ÚMLUVĚ O OCHRANĚ A UDRŽITELNÉM ROZVOJI KARPAT

SMLUVNÍ STRANY TOHOTO PROTOKOLU

V SOULADU se svými úkoly provádět komplexní politiku a spolupracovat v oblasti ochrany a udržitelného rozvoje Karpat, vyplývajících z Rámcové úmluvy o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat přijaté v Kyjevě dne 22. května 2003, dále jen „Karpatská úmluva“;

V SOULADU se svými povinnostmi podle článku 9 Karpatské úmluvy;

V SOULADU se svými povinnostmi podle Protokolu o ochraně a udržitelném využívání biologické a krajinné rozmanitosti ke Karpatské úmluvě;

VĚDOMI SI SKUTEČNOSTI, že všechny smluvní strany Protokolu jsou smluvními stranami Úmluvy o biologické rozmanitosti (Rio de Janeiro, 1992), dále jen „CBD“, a PŘIPOMÍNÁJÍCE Memorandum o spolupráci mezi Úmluvou o biologické rozmanitosti, Alpskou úmluvou a Karpatskou úmluvou, podepsané dne 29. května 2008 v Bonnu, a rozhodnutí 2. konference smluvních stran (COP2) Karpatské úmluvy č. 11, které doporučuje vyvíjet zvýšené úsilí za účelem plnění Pracovního programu CBD o biologické rozmanitosti hor;

PŘIPOMÍNÁJÍCE rozhodnutí č. VII/14 CBD COP7, kterým byly přijaty Pokyny k biologické rozmanitosti a rozvoji cestovního ruchu a vyzvány vlády, aby začlenily tyto pokyny do vypracování nebo revize svých strategií a plánů v oblasti rozvoje cestovního ruchu;

BEROUCE V ÚVAHU ostatní příslušné úmluvy a smlouvy, zejména Evropskou úmluvu o krajině (Florence, 2000), Úmluvu o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Paříž, 1972), Úmluvu o posuzování vlivů na životní prostředí přesahujících hranice států (Espoo, 1991) a Úmluvu o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhus, 1998);

UZNÁVAJÍCE význam horských oblastí, jak je zakotven v kapitole 13 (Udržitelný rozvoj hor) Deklarace o životním prostředí a rozvoji („Agenda 21“, Rio de Janeiro, 1992) a;

PŘIPOMÍNÁJÍCE Program pro další provádění Deklarace o životním prostředí a rozvoji („Agenda 21“, Rio de Janeiro, 1992) a Implementační plán světového summitu o udržitelném rozvoji a UZNÁVAJÍCE úsilí a výsledky Komise pro udržitelný rozvoj (CSD) ve spolupráci se Světovou organizací cestovního ruchu (UNWTO) směřující k rozvoji udržitelného cestovního ruchu;

BEROUCE V ÚVAHU, že jedinečná biologická a kulturní rozmanitost a společné dědictví Karpat představují důležitá aktiva pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu;

UZNÁVAJÍCE zvyšující se význam cestovního ruchu pro sociální a hospodářský rozvoj na místní, národní i regionální úrovni a skutečnost, že rozvoj udržitelného cestovního ruchu v Karpatech může být příležitostí pro hospodářský rozvoj méně rozvinutých oblastí, jakož i pro diverzifikaci místního hospodářství a představovat značný potenciál pro dosažení přínosů z hlediska zachování biologické rozmanitosti a udržitelného využívání jejích složek;

UZNÁVAJÍCE skutečnost, že Karpaty představují životní prostředí pro místní obyvatelstvo a OCEŇUJÍCE příspěvek místního obyvatelstva k udržitelnému sociálnímu, kulturnímu a hospodářskému rozvoji a k zachování tradičních znalostí v Karpatech;

PŘESVĚDČENY, že v úsilí chránit, udržovat a udržitelným způsobem řídit přírodní a kulturní zdroje Karpat nemůže uspět pouze jedna země a že toto úsilí vyžaduje regionální spolupráci, a ROZHODNUTY spolupracovat při rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech s cílem zajistit, aby se cestovní ruch v Karpatech rozvíjel v souladu s environmentálními hledisky a aby slučoval sociální a hospodářské přínosy se zachováním biologické a kulturní rozmanitosti;

SE DOHODLY TAKTO:

KAPITOLA I CÍLE, GEOGRAFICKÝ ROZSAH A DEFINICE

Článek 1

Obecné cíle a zásady

1. V souladu s článkem 9 Karpatské úmluvy je cílem Protokolu o udržitelném cestovním ruchu (dále jen „Protokol“) posílit a usnadnit spolupráci smluvních stran při rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech ve prospěch současných i budoucích generací, s cílem maximalizovat pozitivní přínosy cestovního ruchu pro biologickou rozmanitost, ekosystémy a hospodářský a sociální rozvoj a pozitivní přínosy biologické rozmanitosti pro cestovní ruch a současně zmírnit negativní ekologické, environmentální a sociální a hospodářské dopady cestovního ruchu.
2. Pro dosažení výše uvedených cílů smluvní strany
  - (a) harmonizují a koordinují své úsilí při podporování udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež přináší výhody místnímu obyvatelstvu na základě výjimečného přírodního, krajinného a kulturního dědictví Karpat, a posilují spolupráci v tomto směru,
  - (b) realizují politiky směřující k podporování přeshraniční spolupráce za účelem usnadnění rozvoje udržitelného cestovního ruchu, jako jsou koordinované nebo společné plány řízení pro přeshraniční nebo pohraniční chráněné oblasti a další turisticky zajímavá místa.
3. Smluvní strany proto spolupracují zvláště na:
  - (a) Podporování karpatského regionu jako cílového místa pro udržitelný cestovní ruch;
  - (b) Rozvoji, podporování a marketingu služeb, výrobků a balíčků v oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu;
  - (c) Zajišťování společných standardů vysoké kvality pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu v Karpatech;
  - (d) Zvyšování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému rozvoji místního hospodářství v Karpatech;
  - (e) Řízení cestovního ruchu a destinací cestovního ruchu v Karpatech ve prospěch životního prostředí a udržitelného rozvoje místního hospodářství v méně rozvinutých oblastech;
  - (f) Posilování přínosu cestovního ruchu k zachování a udržitelnému využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat v souladu s cíli Evropské úmluvy o krajině;
  - (g) Posilování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému zemědělství v Karpatech;
  - (h) Posilování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému lesnímu hospodářství v Karpatech;
  - (i) Plánování udržitelného rozvoje dopravy cestovního ruchu a infrastruktury v Karpatech;
  - (j) Posilování přínosu cestovního ruchu k zachování a podporování kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva v Karpatech;
  - (k) Posilování přínosu cestovního ruchu k vzdělávání a informování veřejnosti o problémech udržitelnosti;
  - (l) Podporování přeshraniční spolupráce při rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech;
  - (m) Řízení dopadů cestovního ruchu na biologickou a krajinnou rozmanitost Karpat;
  - (n) Řízení environmentálních dopadů cestovního ruchu v Karpatech;
  - (o) Řízení sociálně ekonomických a kulturních dopadů cestovního ruchu v Karpatech;
  - (p) Monitorování účinnosti politik a strategií pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.

Článek 2

Geografický rámec působnosti

1. Tento Protokol se vztahuje na karpatský region (dále jen „Karpaty“), jak jej vymezuje konference smluvních stran.
2. Každá smluvní strana může rozšířit působnost tohoto Protokolu na další části svého území prohlášením učiněným u depositáře.

druhů samotných, rozmanitost mezi druhy a rozmanitost ekosystémů;

(c) „Hraniční území“ znamená oblast spadající pod pravomoc příslušné smluvní strany v těsné blízkosti státní hranice s jinou smluvní stranou, kde činnosti prováděné na jedné straně státních hranic by mohly mít v závislosti na povaze konkrétní činnosti přímý či nepřímý a nepříznivý nebo pozitivní vliv na životní prostředí na druhé straně státních hranic;

(d) „Ochrana“ znamená řadu opatření nutných k udržování přírodních stanovišť a populací druhů volně žijící fauny a flóry na příznivé úrovni zachování;

(e) „Konference smluvních stran“ znamená konferenci smluvních stran Karpatské úmluvy;

(f) „Karpatská úmluva“ znamená Úmluvu o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat přijatou v Kyjevě dne 22. května 2003;

(g) „Ohrožené druhy“ znamenají druhy ohrožené vyhynutím na celém území jejich výskytu nebo jeho významné části;

(h) „Nepůvodní invazní druhy“ znamenají nepůvodní druhy vnesené vědomě nebo neúmyslně mimo svá přirozená stanoviště, kde se zachytily, začaly se množit a rozšířily se způsobem, který způsobuje škody na životním prostředí, do kterého se dostaly;

(i) „Krajina“ znamená území, jak je vnímáno lidmi, jehož charakter je výsledkem činnosti a vzájemného ovlivňování přírodních a/nebo lidských faktorů;

(j) „Krajinná rozmanitost“ znamená rozmanitost mezi krajinnými typy;

(k) „Přirozené druhy“ znamenají původní druhy daného regionu nebo ekosystému;

(l) „Přírodní stanoviště“ znamená suchozemskou nebo vodní oblast charakteristickou geograficky, neživými a živými prvky, kde se organismus nebo populace přirozeně vyskytuje;

(m) „Pozorovatel“ znamená pozorovatel definovaný v článku 14 odstavci 5 Karpatské úmluvy;

(n) „Smluvní strana“ znamená smluvní stranu tohoto Protokolu;

(o) „Dotčená veřejnost“ znamená veřejnost, která je nebo může být dotčena rozvojem cestovního ruchu a s tím souvisejícím rozhodováním nebo je na něm zúčastněna; tato definice zahrnuje původní obyvatelstvo a místní obyvatelstvo; pro účely této definice budou nevládní organizace podporující kterýkoli aspekt udržitelného rozvoje a splňující požadavky podle vnitrostátních právních předpisů považovány za zúčastněné;

(p) „Chráněná oblast“ znamená geograficky vymezená oblast, která je určena a obhospodařována za účelem dosažení specifických cílů ochrany přírody;

(q) „Obnova“ znamená návrat ekosystému nebo přirozeného stanoviště k jeho původnímu uspořádání, přirozenému složení druhů a přírodním funkcím;

(r) „Pomocný orgán“ znamená pomocný orgán zřízený v souladu s článkem 14 odstavec 2 písm. e) Úmluvy, který může zahrnovat tematické pracovní skupiny nebo výbory;

(s) „Udržitelný rozvoj“ znamená rozvoj, který splňuje potřeby a cíle současných generací, aniž by narušoval schopnost splňovat potřeby a cíle budoucích generací;

(t) „Udržitelný cestovní ruch“ znamená cestovní ruch, který zajišťuje udržitelné využívání přírodních zdrojů, nepředstavuje hrozbu pro biologickou a krajinou rozmanitost, na níž skutečně závisí, a minimalizuje negativní environmentální, ekologické, kulturní a sociální dopady; poskytuje možnost vzdělávání zvyšující znalosti přírodních ekosystémů a biologických zdrojů a úctu k nim; respektuje sociálně kulturní autenticitu hostitelského obyvatelstva zachovávajícího své stavební a bytové kulturní dědictví a tradiční hodnoty, přispívá k porozumění a toleranci mezi kulturami, přispívá k zajištění životaschopného dlouhodobého hospodaření přinášejícího sociálně hospodářské výhody všem zainteresovaným skupinám, které jsou spravedlivě rozdělovány, včetně možností stabilního zaměstnání a výdělků a sociálních služeb pro hostitelské obyvatelstvo a přispívá ke snižování chudoby;

(u) „Udržitelné využívání“ znamená využívání složek biologické rozmanitosti takovým způsobem a mírou, které nevedou k dlouhotrvajícímu poklesu biologické rozmanitosti, a tím se zachovává její potenciál vyhovět potřebám a touhám současných i budoucích generací;

(v) „Přeshraniční chráněná území“ znamená oblast složená ze dvou nebo více chráněných území nacházejících se uvnitř území dvou nebo více smluvních stran, přiléhajících k státním hranicím, každé spadající pod pravomoc příslušné smluvní strany.

KAPITOLA II OBECNÉ ZÁVAZKY

Článek 4

Harmonizace politik směřujících k plánování, rozvoji a řízení udržitelného cestovního ruchu v Karpatech

1. Každá smluvní strana na svém území vytváří a provádí politiky a strategie směřující k rozvoji udržitelného cestovního ruchu a jeho řízení a monitorování v Karpatech, přičemž bere v úvahu politiky a strategie vytvářené a prováděné jinými smluvními stranami.
2. Smluvní strany berou v úvahu a využívají mezinárodně používané nástroje a metodiky pro plánování, rozvoj a řízení cestovního ruchu, a to zejména v ohrožených oblastech omezených na hospodářské využití, a harmonizují své stávající plánovací nástroje a rámce.
3. Smluvní strany si vyměňují mezi vládními institucemi na všech úrovních a se všemi zainteresovanými skupinami informace o dobré praxi v rozvoji a řízení udržitelného cestovního ruchu, včetně informací o plánování, standardech, právní úpravě a prosazování a včetně zkušeností získaných při uplatňování těchto zásad.

Článek 5

Začlenění cílů udržitelného cestovního ruchu v Karpatech do odvětvových politik

1. Smluvní strany berou v úvahu cíle tohoto Protokolu ve svých ostatních politikách, zejména v územním plánování a při hospodaření s půdním fondem, ochraně biologické a krajinné rozmanitosti, hospodaření s vodními toky a povodím, v zemědělství a lesním hospodářství, dopravě a infrastruktuře, průmyslu a energetice.
2. Smluvní strany spolupracují při začleňování zásad udržitelného cestovního ruchu do dalších odvětvových politik vytvářených na regionální či globální úrovni, které jsou prospěšné pro ochranu a udržitelné využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat nebo je mohou ovlivnit.

Článek 6

Zapojení regionálních a místních orgánů a ostatních zainteresovaných skupin

1. Každá smluvní strana učiní ve svém stávajícím institucionálním rámci opatření na zapojení příslušných institucí, regionálních a místních orgánů a dalších zainteresovaných skupin do přípravy a provádění politik a z nich plynoucích opatření pro rozvoj a udržitelný cestovní ruch v Karpatech.
2. Každá smluvní strana učiní ve svém stávajícím institucionálním rámci opatření na usnadnění koordinace a spolupráce mezi institucemi, orgány a dalšími zainteresovanými skupinami uvedenými v prvním odstavci s cílem podpořit sdílenou odpovědnost a posílit synergie.

Článek 7

Mezinárodní spolupráce

1. Smluvní strany podporují aktivní spolupráci mezi příslušnými institucemi a organizacemi na mezinárodní úrovni s ohledem na rozvoj udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.
2. Smluvní strany usnadňují spolupráci mezi regionálními a místními úřady na mezinárodní úrovni v oblasti rozvoje udržitelného cestovního ruchu v Karpatech a hledají řešení společných problémů na nejvhodnější úrovni.
- 3.

KAPITOLA III ZVLÁŠTNÍ OPATŘENÍ

Článek 8

Podpora karpatského regionu jako destinace pro udržitelný cestovní ruch

1. Každá smluvní strana učiní opatření s cílem podporovat karpatský region jako destinaci pro udržitelný cestovní ruch zejména na základě jedinečného společného přírodního, kulturního, tradičního a historického dědictví Karpat.
2. Smluvní strany spolupracují při marketingu a podporování karpatského regionu jako destinace pro udržitelný cestovní ruch zejména formou povzbuzování, společného provádění a poskytování podpory společným projektům a iniciativám směřujícím k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, který staví na výše uvedených hodnotách a podporuje je.

Článek 9

Rozvoj, podpora a marketing výrobků, služeb a balíčků v oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu

1. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem rozvíjet a podporovat výrobky, služby a balíčky v oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu, zejména takové výrobky, služby a balíčky, které staví na společném karpatském přírodním, kulturním, tradičním a historickém dědictví Karpat, a podporuje jejich marketing na domácích i zahraničních trzích.
2. Smluvní strany spolupracují v zájmu rozvoje udržitelného cestovního ruchu při zjišťování konkrétních konkurenčních výhod Karpat nad ostatními evropskými horskými oblastmi, jež by mohly představovat jedinečnou prodejní nabídku výrobků, služeb a balíčků z oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu na evropských i světových trzích cestovního ruchu.
3. Smluvní strany spolupracují při rozvoji společných služeb, výrobků a balíčků v oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu a usnadňují spolupráci příslušných zainteresovaných skupin, které v tomto směru působí v karpatském regionu, včetně provozovatelů v oblasti cestovního ruchu a dalších členů odvětví cestovního ruchu.
4. Smluvní strany spolupracují při rozvoji a uplatňování společných značek cestovního ruchu karpatského regionu.
5. Smluvní strany spolupracují při rozvoji a realizaci společných propagačních a marketingových strategií a programů ve prospěch společných služeb, výrobků a balíčků v oblasti udržitelného cestovního ruchu v karpatském regionu.

Článek 10

Zajišťování společných standardů vysoké kvality udržitelného cestovního ruchu v Karpatech

1. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem podporovat standardy kvality v zájmu udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.
2. Smluvní strany spolupracují při přípravě, propagaci a provádění společných standardů kvality v oblasti cestovního ruchu v Karpatech týkajících se ubytování, zařízení, služeb a péče o zákazníky berouce na vědomí mezinárodní a evropské standardy.
3. Smluvní strany spolupracují při přípravě, propagaci a realizaci společného certifikačního systému kvality v oblasti cestovního ruchu v Karpatech formou posuzování mezinárodních a regionálních značek kvality a programů jejich udělování nebo přijetím stávajících certifikačních programů, jež budou shledány vhodnými.
4. Smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického průzkumu kvality výrobků a služeb v oblasti cestovního ruchu v celém karpatském regionu, monitorování úrovně spokojenosti návštěvníků a zkušeností získaných v destinacích cestovního ruchu, včetně zvyšování jejich informovanosti o problémech udržitelnosti a znalostí přírodního a kulturního dědictví Karpat a účty k němu.
5. Smluvní strany povzbuzují a podporují výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe při zavádění a udržování standardů kvality v službách cestovního ruchu.
6. Smluvní strany povzbuzují a podporují přípravu a realizaci společných akčních plánů sledujících kvalitativní zlepšení služeb v odvětví udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.

Článek 11

Posilování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému rozvoji místního hospodářství v Karpatech

1. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem hledat, propagovat a podporovat synergie mezi udržitelným rozvojem cestovního ruchu a rozvojem místního hospodářství v Karpatech.
2. Smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a provádění společné karpatské politiky za účelem propagace, označování a certifikace místních výrobků a sítí místních výrobců, zejména v oblasti tradičního umění a řemesel, a místního zboží, včetně zemědělských výrobků využívajících místní plemena domácích zvířat a odrůdy zemědělských plodin.
3. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem podporovat a propagovat iniciativy a projekty směřující k udržitelnému rozvoji cestovního ruchu v Karpatech, který podporuje rozvoj místního hospodářství a vychází z místního potenciálu, a to formou zvýšeného využívání místních výrobků a dovedností, jakož i formou pracovních příležitostí pro místní pracovní sílu. Přednostně budou podporovány iniciativy a projekty, které:
  - (a) přispívají k zajištění dlouhodobé udržitelnosti hospodářských činností v cestovním ruchu;

- (b) posilují stávající jedinečnou prodejní nabídku konkrétní destinace cestovního ruchu;
  - (c) podporují inovaci a rozmanitost v cestovním ruchu a přinášejí přidanou hodnotu ke stávající místní nabídce v cestovním ruchu formou konkrétní destinace cestovního ruchu a také vytvářením nových místních a regionálních turistických produktů;
  - (d) přispívají k diverzifikaci nabídky cestovního ruchu s cílem snížit negativní vlivy sezónního cestovního ruchu generováním dostatečné poptávky po službách cestovního ruchu a místní zaměstnanosti také v období mimo sezónu;
  - (e) přispívají k diverzifikaci místních hospodářských činností mimo oblast cestovního ruchu s cílem snížit závislost místního hospodářství na cestovním ruchu, pokud to bude vhodné;
  - (f) obohacují a doplňují stávající místní nabídky cestovního ruchu konkrétní destinace cestovního ruchu, místo aby konkurovaly již existujícím podnikatelským činnostem.
4. Každá smluvní strana učiní opatření s cílem propagovat a podporovat rozvoj udržitelného cestovního ruchu v méně citlivých a méně rozvinutých oblastech s cílem podporovat udržitelný hospodářský rozvoj méně rozvinutého místního obyvatelstva, snižovat negativní migrační trendy a trendy vysídlování venkova, přispívat ke zmírňování chudoby a umožňovat rovnoměrnější sdílení výhod a výnosů z odvětví služeb cestovního ruchu mezi všemi obcemi v karpatském regionu.
5. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem vytvořit kapacity mezi místním obyvatelstvem směřující k přípravě nabídek projektů v oblasti udržitelného cestovního ruchu a posilovat jeho schopnost zajistit finanční prostředky na jejich realizaci.

Článek 12

Rízení cestovního ruchu v Karpatech

ve prospěch životního prostředí a udržitelného rozvoje místního hospodářského

1. V souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického monitorování cestovního ruchu v karpatském regionu.
2. S cílem snížit dopady cestovního ruchu na křehké horské ekosystémy Karpat a zajistit rovnoměrnější rozdělení cestovního ruchu v karpatském regionu učiní každá smluvní strana na svém území opatření s cílem rozložit, přesměrovat a vést část cestovního ruchu mimo hlavní destinace cestovního ruchu a citlivá místa, jako jsou chráněné oblasti, do oblastí méně ekologicky citlivých, méně rozvinutých a méně turisticky navštěvovaných, které však mají dostatečný potenciál, aby vstřebaly a obsloužily část cestovního ruchu.

Článek 13

Zvyšování přínosu cestovního ruchu k ochraně a udržitelnému využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat

1. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem prověřit převedení části výnosů z cestovního ruchu na podporu ochrany a udržitelného využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat, zejména směrem k zakládání, řízení a udržování chráněných oblastí.
2. Smluvní strany spolupracují při výměně informací a podporování příkladů dobré praxe týkajících se příspěvků rozvoje udržitelného cestovního ruchu a z něho plynoucích výhod k ochraně a udržitelnému využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat.

Článek 14

Zvyšování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému zemědělství v Karpatech

1. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem hledat, propagovat a podporovat synergie mezi rozvojem udržitelného cestovního ruchu a udržitelným zemědělstvím v Karpatech a usnadňovat spolupráci v tomto směru mezi příslušnými úřady, institucemi a příslušnými zainteresovanými skupinami, včetně provozovatelů v oblasti cestovního ruchu a dalších členů cestovního ruchu.
2. V souladu s článkem 7 a článkem 11 Karpatské úmluvy učiní každá smluvní strana na svém území opatření s cílem podporovat a propagovat iniciativy a projekty směřující k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež přinášejí vhodné hospodářské motivace pro udržování tradičního obhospodařování zemědělské půdy v Karpatech udržitelným způsobem a pro výrobu, označování a certifikaci místního zboží využívajícího místní zemědělské výrobky, místní plemena domácích zvířat a odrůdy zemědělských plodin.
3. Smluvní strany spolupracují při výměně informací a podporování příkladů dobré praxe týkajících se příspěvků rozvoje udržitelného cestovního ruchu a z něho plynoucích výhod k udržitelnému zemědělství v Karpatech.

Článek 15

Zvyšování přínosu cestovního ruchu k udržitelnému lesnímu hospodářství v Karpatech

1. S ohledem na vícečetné funkce lesů učiní každá smluvní strana na svém území opatření s cílem hledat, propagovat a podporovat synergie mezi rozvojem udržitelného cestovního ruchu a udržitelným lesním hospodářstvím v Karpatech a usnadňovat spolupráci v tomto směru mezi příslušnými úřady, institucemi, lesními správami a příslušnými zainteresovanými skupinami, včetně operátorů cestovního ruchu a dalších členů cestovního ruchu.
2. Smluvní strany spolupracují při výměně informací a podporování příkladů dobré praxe týkajících se příspěvků rozvoje udržitelného cestovního ruchu a z něho plynoucích výhod k udržitelnému lesnímu hospodářství v Karpatech.

Článek 16

Plánování udržitelného rozvoje cestovního ruchu a infrastruktury v Karpatech

1. V souladu s článkem 8 odstavec 1 Karpatské úmluvy, jakož i článkem 5, článkem 8, článkem 9 a článkem 12 Protokolu o biologické rozmanitosti, každá smluvní strana sleduje politiky plánování udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež berou v úvahu zvláštnosti horského prostředí.
2. V souladu s článkem 8 odstavec 2 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě programů udržitelné dopravy ve svých pohraničních oblastech v Karpatech s cílem poskytnout místnímu obyvatelstvu a návštěvníkům výhody mobility a dosažitelnosti, usnadnit rozvoj udržitelného cestovního ruchu v pohraničních oblastech a posílit interakce a spolupráci mezi místním obyvatelstvem usídleným v pohraničních oblastech.
3. V souladu s článkem 8 odstavec 3 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě modelů dopravy cestovního ruchu šetrných k životnímu prostředí v environmentálně citlivých oblastech Karpat.
4. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem propagovat a podporovat rozvojové projekty v oblasti udržitelné dopravní sítě zlepšující dosažitelnost destinací cestovního ruchu a lokalit v Karpatech veřejnou dopravou a motivuje návštěvníky k využívání těchto služeb.
5. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem snížit závislost na motorových vozidlech v destinacích cestovního ruchu a jejich blízkosti a v turistických lokalitách v Karpatech.
6. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem podporovat revitalizaci a modernizaci stávajících objektů cestovního ruchu, rekreační a sportovní infrastruktury místo výstavby nových objektů cestovního ruchu v Karpatech.
7. Smluvní strany spolupracují při výměně informací a podporování příkladů dobré praxe týkajících se udržitelného rozvoje turistické dopravy a infrastruktury v Karpatech.

Článek 17

Zvyšování přínosu cestovního ruchu k ochraně a propagaci kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva v Karpatech

1. V souladu s článkem 11 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společných zásad udržitelného rozvoje cestovního ruchu v Karpatech s důrazem na zachování a podporu kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva při posilování a respektování jejich sociální a kulturní autenticity v Karpatech a zachování jejich stavebního a bytového kulturního dědictví a tradičních hodnot.
2. Každá smluvní strana učiní opatření s cílem propagovat a podporovat činnosti v oblasti udržitelného cestovního ruchu zaměřené na zachování a podporu kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva v Karpatech, zejména iniciativy a projekty směřující k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež přinášejí vhodné hospodářské motivace pro zachování objektů tradiční architektury, místních plemen domácích zvířat a odrůd zemědělských plodin, jakož i pro pokračování tradičních vzorů a způsobů využívání půdy, řemeslné výroby a prodeje místního zboží, uměleckých, řemeslných a rukodělných výrobků.
3. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem podpořit převedení části výnosů z cestovního ruchu na podporu ochrany a propagace kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva v Karpatech, zejména na ochranu a revitalizaci objektů tradiční architektury, tradiční řemeslné výroby, vzorů využívání půdy, místních plemen domácích zvířat a odrůd zemědělských plodin.

Článek 18

Zvyšování přínosu cestovního ruchu k vzdělávání a informování veřejnosti o problémech udržitelnosti

1. Každá smluvní strana učiní opatření s cílem propagovat a podporovat iniciativy a projekty směřující k zvyšování informovanosti o problémech udržitelnosti souvisejících s rozvojem udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.
2. Smluvní strany spolupracují při přípravě společných karpatských programů zaměřených na environmentální vzdělávání, výklad přírodního a kulturního dědictví a další zvyšování informovanosti, které souvisí s rozvojem udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, s cílem:
  - (a) zvyšovat informovanost místního obyvatelstva, provozovatelů v oblasti cestovního ruchu a poskytovatelů služeb cestovního ruchu, návštěvníků a široké veřejnosti o problémech udržitelnosti v Karpatech;
  - (b) zvyšovat znalosti o přírodních ekosystémech a biologických zdrojích v Karpatech a úctu k nim;
  - (c) zvyšovat profil ochrany biologické a krajinné rozmanitosti na národní i místní úrovni;
  - (d) zvyšovat znalosti o kulturním dědictví a tradičních znalostech místního obyvatelstva v Karpatech a úctu k nim;
  - (e) podporovat způsoby udržitelného cestovního ruchu a dobré chování návštěvníků a minimalizovat tak jejich negativní dopady, např. vypracováním společného „karpatského kodexu dobré praxe v udržitelném cestovním ruchu“;
  - (f) podporovat pozitivní vlivy rozvoje udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.

Článek 19

Výměna informací a zkušeností, vytváření kapacit pro rozvoj a řízení udržitelného cestovního ruchu v Karpatech

1. Smluvní strany spolupracují při výměně informací a zkušeností a při propagování příkladů dobré praxe týkajících se rozvoje a řízení udržitelného cestovního ruchu v Karpatech.
2. Smluvní strany usnadňují mezinárodní spolupráci mezi vědeckými institucemi v oblasti rozvoje a řízení udržitelného cestovního ruchu, zejména v oblasti harmonizace monitorovacích systémů, poskytování a harmonizace databází a provádění společných výzkumných programů a projektů v Karpatech.
3. Smluvní strany zajišťují, aby vnitrostátní výsledky výzkumu a monitorování, jež napomáhají k dosažení cílů tohoto protokolu, byly zahrnuty do společného trvalého pozorovacího a informačního systému a aby byly zpřístupněny veřejnosti v rámci stávajícího institucionálního rámce.
4. Smluvní strany usnadňují přenos a asimilaci sociálně přijatelných a vhodných technologií a know-how pro plánování, rozvoj a řízení udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež budou šetrné k životnímu prostředí.
5. Smluvní strany spolupracují při přípravě společných vzdělávacích a školicích programů v oblastech souvisejících s rozvojem a řízením udržitelného cestovního ruchu v Karpatech a motivují a podporují rozvoj sítí odborníků pro výměnu příslušných znalostí, dovedností a informací.
6. Smluvní strany spolupracují při rozvoji a posilování lidských zdrojů a institucionálních kapacit, jež napomáhají k dosažení cílů tohoto Protokolu.

Článek 20

Propagování přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje udržitelného cestovního ruchu v Karpatech

1. V souladu s článkem 9 odstavec 2 Karpatské úmluvy smluvní strany sledují politiky směřující k propagování přeshraniční spolupráce, aby usnadnily rozvoj udržitelného cestovního ruchu v pohraničních oblastech Karpat.
2. Každá smluvní strana vypracuje a realizuje plány řízení s cílem posílit rozvoj udržitelného cestovního ruchu v pohraničních oblastech Karpat.
3. V souladu s článkem 9 odstavec 2 Karpatské úmluvy přijímají smluvní strany opatření s cílem koordinovat plánování řízení týkající se rozvoje udržitelného cestovního ruchu nebo vypracovávají společné plány řízení pro své pohraniční oblasti v Karpatech se sousední smluvní stranou či stranami, a to zejména pro přeshraniční nebo pohraniční chráněné oblasti a další turisticky zajímavá místa.

Článek 21***Řízení dopadů cestovního ruchu
na biologickou a krajinnou rozmanitost v Karpatech***

1. Smluvní strany uplatňují bezpečnostní a preventivní zásady podle hodnocení a zvažování možných přímých či nepřímých, krátkodobých nebo dlouhodobých účinků, včetně kumulativních vlivů cestovního ruchu, rozvojových projektů v oblasti rekreační a sportovní infrastruktury, jakož i turistických, rekreačních a sportovních aktivit, které by mohly mít negativní dopady na biologickou a krajinnou rozmanitost Karpat. V tomto ohledu smluvní strany postupují na základě řádného posouzení potenciálních negativních dopadů projektů, plánů a aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu v Karpatech, a to včetně přeshraničních dopadů.
2. V souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického monitorování dopadů stávajícího i plánovaného rozvoje cestovního ruchu na biologickou a krajinnou rozmanitost v Karpatech, jež bude realizována na regionální, národní a lokální úrovni; zejména v oblasti:
  - (a) ochrany, udržování, obnovy a udržitelného využívání ohrožených přírodních a polopřírodních původních lokalit v Karpatech, jež jsou uvedeny v karpatském seznamu ohrožených lokalit, v souladu s článkem 8 odstavec 1 Protokolu o biologické rozmanitosti;
  - (b) integrity, kontinuity, spojitosti a udržování chráněných oblastí a dalších oblastí důležitých pro biologickou a krajinnou rozmanitost Karpat a pro soudržnost ekologické sítě v Karpatech v souladu s článkem 9 Protokolu o biologické rozmanitosti;
  - (c) ochrany ohrožených původních druhů fauny a flóry v Karpatech, jež jsou uvedeny v karpatském seznamu ohrožených druhů, v souladu s článkem 12 odstavec 1 Protokolu o biologické rozmanitosti;
  - (d) prevence zavádění nebo zavlékání nepůvodních invazních druhů anebo geneticky modifikovaných organismů, které by mohly mít negativní dopady na životní prostředí, jež by mohly ovlivnit biologickou rozmanitost, ekosystémy, lokality či původní druhy v Karpatech, v souladu s článkem 13 odstavec 1 Protokolu o biologické rozmanitosti.
3. Každá smluvní strana stanoví podmínky a kritéria, včetně příslušných nápravných a kompenzačních opatření, podle nichž mohou být povolovány politiky, projekty a činnosti související s rozvojem cestovního ruchu s potenciálně škodlivými dopady na biologickou a krajinnou rozmanitost Karpat.
4. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem zabránit, minimalizovat a v případě potřeby kompenzovat případné negativní dopady cestovního ruchu na biologickou a krajinnou rozmanitost Karpat.

Článek 22***Řízení dopadů cestovního ruchu
na životní prostředí v Karpatech***

1. Smluvní strany uplatňují bezpečnostní a preventivní zásady podle hodnocení a zvažování možných přímých či nepřímých, krátkodobých nebo dlouhodobých účinků, včetně kumulativních vlivů cestovního ruchu, rozvojových projektů v oblasti rekreační a sportovní infrastruktury, jakož i turistických, rekreačních a sportovních aktivit, které by mohly mít negativní dopady na životní prostředí v Karpatech. V tomto ohledu smluvní strany postupují na základě řádného posouzení možných negativních dopadů projektů, plánů a aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu v Karpatech, a to včetně přeshraničních dopadů.
2. V souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického monitorování dopadů stávajícího i plánovaného nového rozvoje cestovního ruchu na životní prostředí v Karpatech, jež bude realizována na regionální, národní a lokální úrovni; zejména v oblasti využívání přírodních zdrojů, jako je území, půda, voda, lesy, energie; jakož i problematika řízení odpadních vod, odpadů a znečištění ovzduší.
3. Každá smluvní strana stanoví podmínky a kritéria, včetně příslušných nápravných a kompenzačních opatření, podle nichž mohou být povolovány politiky, projekty a činnosti související s rozvojem cestovního ruchu s potenciálně škodlivými dopady na životní prostředí Karpat.
4. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem zabránit, minimalizovat a v případě potřeby kompenzovat případné negativní dopady cestovního ruchu na životní prostředí v Karpatech.

Článek 23***Řízení sociálně hospodářských a kulturních dopadů
cestovního ruchu v Karpatech***

1. Smluvní strany uplatňují bezpečnostní a preventivní zásady podle hodnocení a zvažování možných přímých či nepřímých, krátkodobých nebo dlouhodobých účinků, včetně kumulativních vlivů cestovního ruchu, rozvojových projektů v oblasti rekreační a sportovní infrastruktury, jakož i turistických, rekreačních a sportovních aktivit, které by mohly mít negativní sociálně hospodářské a kulturní dopady v Karpatech. V tomto ohledu smluvní strany postupují na základě řádného posouzení potenciálních negativních dopadů projektů, plánů a aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu v Karpatech, a to včetně přeshraničních dopadů.
2. V souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického monitorování a hodnocení sociálně hospodářských a kulturních dopadů cestovního ruchu v Karpatech, jež bude realizována na regionální, národní a lokální úrovni.
3. Každá smluvní strana učiní na svém území opatření s cílem zabránit, minimalizovat a v případě potřeby kompenzovat případné negativní sociálně hospodářské a kulturní dopady cestovního ruchu v Karpatech.

Článek 24***Monitorování účinnosti politik a strategií
zaměřených na rozvoj udržitelného cestovního ruchu v Karpatech***

1. Každá smluvní strana monitoruje účinnost politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, jež jsou realizovány na národní, regionální a místní úrovni.
2. V souladu s článkem 12 Karpatské úmluvy smluvní strany spolupracují při přípravě, přijímání a realizaci společné karpatské politiky trvalého a systematického monitorování účinků politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech realizované na regionální, národní a lokální úrovni, přičemž budou definovat a uplatňovat společně dohodnuté ukazatele a brát v úvahu, posuzovat a měřit zejména:
  - (a) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem ochrany a udržitelného využívání biologické a krajinné rozmanitosti Karpat v souladu s článkem 4 Karpatské úmluvy a Protokolem o biologické rozmanitosti;
  - (b) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem ochrany a udržitelného využívání vodních zdrojů Karpat v souladu s článkem 6 Karpatské úmluvy;
  - (c) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem udržitelného zemědělství, zejména zachování tradičního obhospodařování zemědělské půdy v Karpatech udržitelným způsobem, v souladu s článkem 7 Karpatské úmluvy;
  - (d) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem udržitelného lesního hospodářství v Karpatech v souladu s článkem 7 Karpatské úmluvy;
  - (e) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem rozvoje udržitelné dopravy a infrastruktury v souladu s článkem 8 Karpatské úmluvy;
  - (f) přínos politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech za účelem ochrany a propagace kulturního dědictví a tradičních znalostí místního obyvatelstva v Karpatech v souladu s článkem 11 Karpatské úmluvy;
  - (g) účinnost politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech při posilování řízení dopadů na životní prostředí v Karpatech;
  - (h) účinnost politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech při posilování řízení sociálních a kulturních dopadů v Karpatech;
  - (i) účinnost politik a strategií při posilování standardů kvality v odvětví cestovního ruchu v Karpatech;
  - (j) účinnost politik a strategií směřujících k rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech v oblasti tvorby příjmu z cestovního ruchu a zaměstnanosti v Karpatech, a to z krátkodobého i dlouhodobého hlediska;
  - (k) podíl příjmu z cestovního ruchu, který zůstává místnímu obyvatelstvu, a celkový přínos cestovního ruchu k udržitelnému rozvoji místního hospodářství a blahobytu místního obyvatelstva v Karpatech.

Článek 25***Společné programy a projekty***

Každá smluvní strana se podle svých potřeb a možností účastní na společných programech a projektech při činnostech uvedených v článku 1 odstavec 2 a 3, které budou smluvní strany v Karpatech společně realizovat.

**KAPITOLA IV
PROVÁDĚNÍ, MONITOROVÁNÍ A HODNOCENÍ****Článek 26*****Pokyny CBD k biologické rozmanitosti a rozvoji cestovního ruchu***

1. S cílem plánovat, rozvíjet a řídit činnosti v oblasti cestovního ruchu v Karpatech ekologicky, hospodářsky a sociálně udržitelným způsobem smluvní strany propagují začlenění Pokynů CBD k biologické rozmanitosti a rozvoji cestovního ruchu do přípravy či revize svých strategií a plánů pro rozvoj cestovního ruchu v Karpatech a dalších souvisejících odvětvových strategií, a to na příslušné úrovni a po konzultacích s jednotlivými zainteresovanými skupinami, včetně operátorů cestovního ruchu a všech dalších členů odvětví cestovního ruchu.
2. Smluvní strany zváží vytvoření monitorovacích a ohlašovacích systémů vycházejících z ukazatelů uvedených v Pokynech CBD k biologické rozmanitosti a rozvoji cestovního ruchu a v ukazatelích UNWTO, aby bylo možné hodnotit možnost uplatnění a stav realizace těchto Pokynů v karpatském regionu.
3. Smluvní strany Karpatské úmluvy usilují o dosažení synergií při plnění dalších bilaterálních a multilaterálních dohod, jež jsou podstatné pro realizaci Pokynů CBD k biologické rozmanitosti a rozvoji cestovního ruchu a tohoto protokolu v Karpatech, mimo jiné Aarhuské úmluvy, Ramsarské úmluvy, Úmluvy o migrujících druzích, Úmluvy o světovém dědictví, Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu, Evropské úmluvy o krajině a dalších.

Článek 27***Provádění***

1. Každá smluvní strana učiní příslušná právní a správní opatření pro zajištění provádění ustanovení tohoto Protokolu a sleduje účinnost těchto opatření.
2. Každá smluvní strana prozkoumá možnosti jak pomocí finančních opatření podporovat naplňování ustanovení tohoto Protokolu.
3. Konference smluvních stran vytvoří a přijme Strategii o rozvoji udržitelného cestovního ruchu v Karpatech, která bude doplňovat provádění tohoto Protokolu.

Článek 28***Vzdělávání, informování a zvyšování povědomí veřejnosti***

1. Smluvní strany podporují vzdělávání, informování a zvyšování povědomí veřejnosti o cílech, opatřeních a provádění tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany zajistí přístup veřejnosti k informacím souvisejícím s prováděním tohoto Protokolu.

Článek 29***Zasedání smluvních stran***

1. Konference smluvních stran Karpatské úmluvy slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou účastnit konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu jako pozorovatelé. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pak rozhodnutí podle tohoto Protokolu přijímají pouze ty smluvní strany, které jsou smluvními stranami tohoto Protokolu.
3. Pokud konference smluvních stran slouží jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, kterýkoliv člen předsednictva konference smluvních stran zastupujícího smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však současně není smluvní stranou tohoto Protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami Protokolu a z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.

4. Jednací řád konference smluvních stran se použije přiměřeně pro zasedání smluvních stran tohoto Protokolu, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu nerozhodne na základě konsensu jinak.

5. První zasedání konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu svolá sekretariát společně s prvním zasedáním konference smluvních stran plánovaném po vstupu tohoto Protokolu v platnost. Následná řádná zasedání konference smluvních stran Karpatské úmluvy sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu se konají společně s řádnými zasedáními konferencí smluvních stran Karpatské úmluvy, pokud konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu nerozhodne jinak.

6. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu učiní v rámci svého mandátu rozhodnutí nezbytná k podpoře jeho účinného provádění. Vykonává funkce svěřené jí tímto Protokolem a:

- (a) vydává doporučení v jakýchkoliv záležitostech nezbytných pro provádění tohoto Protokolu;
- (b) zřizuje pomocné orgány nezbytné k provádění tohoto Protokolu;
- (c) projednává a přijímá, je-li to žádoucí, změny tohoto Protokolu nezbytné k provádění tohoto Protokolu; a
- (d) vykonává další funkce potřebné pro provádění tohoto Protokolu.

Článek 30

Sekretariát

1. Sekretariát ustanovený podle článku 15 Karpatské úmluvy slouží jako sekretariát tohoto Protokolu.
2. Článek 15 odstavec 2 Karpatské úmluvy o funkcích sekretariátu se použije přiměřeně pro tento Protokol.

Článek 31

Pomocné orgány

1. Kterýkoliv pomocný orgán ustanovený Karpatskou úmluvou, nebo pod Karpatskou úmluvou, může na základě rozhodnutí konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu sloužit pro potřeby tohoto Protokolu; v takovém případě zasedání smluvních stran určí, jaké funkce bude tento orgán vykonávat.
2. Smluvní strany Karpatské úmluvy, které nejsou smluvními stranami tohoto Protokolu, se mohou účastnit jako pozorovatelé zasedání kteréhokoli z těchto pomocných orgánů. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy slouží jako pomocný orgán tohoto Protokolu, rozhodnutí v rámci Protokolu budou učiněna pouze smluvními stranami Protokolu.
3. Pokud pomocný orgán Karpatské úmluvy vykonává své funkce v záležitostech týkajících se tohoto Protokolu, kterýkoliv člen předsednictva takového pomocného orgánu zastupujícího smluvní stranu Karpatské úmluvy, která však současně není smluvní stranou Protokolu, bude nahrazen členem, jenž bude zvolen smluvními stranami a z některé ze smluvních stran tohoto Protokolu.
4. Jednací řád konference smluvních stran Karpatské úmluvy se použije přiměřeně pro účast pozorovatelů při práci pomocných orgánů sloužících pro tento Protokol.

Článek 32

Kontrola dodržování závazků

1. Smluvní strany pravidelně podávají konferenci smluvních stran zprávu o opatřeních týkajících se tohoto Protokolu a výsledcích přijatých opatření. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu stanoví lhůtu a formát pro předkládání zpráv.
2. Pozorovatelé mohou předkládat konferenci smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu nebo Výboru pro provádění Karpatské úmluvy (dále jen "Výbor pro provádění") jakoukoliv informaci nebo zprávu o provádění a dodržování ustanovení tohoto Protokolu.
3. Výbor pro provádění shromažďuje, hodnotí a analyzuje informace podstatné pro plnění tohoto protokolu a sleduje, jak smluvní strany dodržují ustanovení tohoto Protokolu.
4. Výbor pro provádění předkládá konferenci smluvních stran doporučení k provádění a potřebná

opatření pro dodržování tohoto Protokolu.

5. Konference smluvních stran přijme nebo doporučí nezbytná opatření.

Článek 33

Hodnocení účinnosti opatření

1. Smluvní strany budou pravidelně zkoumat a hodnotit účinnost ustanovení tohoto Protokolu.
2. Konference smluvních stran sloužící jako zasedání smluvních stran tohoto Protokolu může zvážit přijetí příslušných změn tohoto Protokolu nezbytných pro dosažení jeho cílů.
3. Smluvní strany usnadní zapojení regionálních a místních orgánů a dalších zainteresovaných skupin do procesu podle odstavce 1.

KAPITOLA V ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 34

Vztah mezi Karpatskou úmluvou a Protokolem

Tento Protokol je Protokolem ke Karpatské úmluvě ve smyslu článku 2 odstavce 3 a dalších souvisejících článků Karpatské úmluvy.

Článek 35

Vstup v platnost, změny, odstoupení od Protokolu a řešení sporů

1. Ustanovení článků 19, 20, 21 odstavce 2 až 4 a článku 22 Karpatské úmluvy o vstupu v platnost, změnách a odstoupení od tohoto Protokolu a o řešení sporů se použijí přiměřeně pro tento Protokol.
2. Smluvní stranou tohoto Protokolu se může stát pouze smluvní strana Karpatské úmluvy.

Článek 36

Výhrady

K tomuto Protokolu nemohou být učiněny žádné výhrady.

Článek 37

Depozitář

Depozitářem tohoto Protokolu je vláda Ukrajiny.

Článek 38

Oznámení

Depozitář ve vztahu k Protokolu uvedomí všechny ostatní smluvní strany o:

- (a) každém podpisu,
- (b) uložení každé listiny o ratifikaci, přijetí, schválení nebo přistoupení,
- (c) každém dni vstupu v platnost,
- (d) každém prohlášení učiněném smluvní stranou nebo signatářem,
- (e) každé výpovědi oznámené smluvní stranou, včetně data, kdy nabývá účinnosti.

Článek 39

Podpis

Tento Protokol je otevřen k podpisu u depozitáře od 27. května 2011 do 27. května 2012.

Podepsáno v Bratislavě dne 27. května 2011 v jednom originále v anglickém jazyce.

Originál Protokolu bude uložen u depozitáře, který rozešle ověřené kopie všem smluvním stranám.

Na důkaz toho níže podepsaní, řádně zmocnění k tomuto účelu, podepsali tento Protokol

Za vládu České republiky

Za vládu Maďarské republiky

Za vládu Polské republiky

Za vládu Rumunska

Za vládu Republiky Srbska

Za vládu Slovenské republiky

Za vládu Ukrajiny

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce mezinárodních smluv. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2013 činí 6 000,- Kč, druhá záloha na rok 2013 činí 6000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky-knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14; **Otrokovice:** Ing. Kučřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** ABONO s. r. o., Sportovců 1121, LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, K Červenému dvoru 24; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 6:** PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebohostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. číslo 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.